

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Sk/47/2019  
Identifikačné číslo spisu: 6019200174  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6019200174.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: G. O., narodená XX. D. XXXX, bytom v H., Ž. N. Č.. XXX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 13. februára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2019, č.k. 24Sa/5/2019-37, t a k t o

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2019, č.k. 24Sa/5/2019-37 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej z 13. februára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde voči žalovanej v rozsahu 100 %.

### Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 27. júna 2019, č.k. 24Sa/5/2019-37 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 13. februára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zmenil prvostupňové správne rozhodnutie z 18. augusta 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X tak, že:

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“; pozn. súdu) sa žalobkyňa od 22. septembra 2017 priznáva invalidný dôchodok v sume 255,10 eur mesačne.

V uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003.

Podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82, §293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. sa žalobkyni od 22. septembra 2017 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 298,30 eur mesačne.

Podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. patrí invalidný dôchodok v sume 298,30 eur mesačne podľa zákona účinného od 01. januára 2004 a súčasne zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 v sume 255,10 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa od 01. januára 2018 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 305,50 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. sa od 01. januára 2019 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 313,50 eur mesačne.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 263 ods. 1, § 263a ods. 5, § 70 ods. 1, § 71 ods. 1,2, § 73 ods. 1, § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., § 29 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. a/, § 37 ods. 3 písm. b/, ods. 5, § 12 ods. 6, § 30 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalovaná sa pri rozhodovaní dôsledne riadila právnou úpravou aplikovanou v konaní o žiadosti žalobkyne, o zvýšenie invalidného dôchodku. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % od 22. septembra 2017. Taktiež je invalidná podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. od 22. septembra 2017. Lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia, ústredia (§ 153 ods. 1, ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.). Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyňa nespochybňovala, pričom súd zdôraznil, že sa jedná o odbornú medicínsku otázku, správnosť ktorej neprináleží spochybňovať bez ďalšieho ani súdu. Žalobkyňa má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, t.j. suma invalidného dôchodku sa určuje v zmysle § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Žalovaná správne poukázala na to, že ďalšie zvyšovanie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už nebude mať za následok zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Po zistenej zmene v posudkovom závere posudkového lekára sociálneho poistenia, postupovala Sociálna poisťovňa správne, ak v dôsledku skutočnosti jej invalidity podľa obidvoch právnych predpisov prepočítala výšku invalidného dôchodku prichádzajúceho do úvahy jednak podľa zákona č. 100/1988 Zb. a jednak podľa zákona č. 461/2003 Z.z.; uvedený postup bol plne v súlade s ustanovením § 236 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. (po správnosti § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.; pozn. súdu).

4. Krajský súd vychádzajúc z obsahu administratívneho spisu ďalej uviedol, že žalobkyni vznikol nárok na invalidný dôchodok 27. januára 2015. Skonštatoval správnosť záveru Sociálnej poisťovne, pokiaľ vypočítala sumu invalidného dôchodku 291,20 eur mesačne ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia spolu s pripočítaným obdobím a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Priemerný osobný mzdový bod  $0,5852 \times 43,8302$  rokov obdobia dôchodkového poistenia spolu s pripočítaným obdobím  $\times$  aktuálna dôchodková hodnota  $11,3505 = 291,20$  eur mesačne. Táto suma invalidného dôchodku bola v súlade s § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. e/ zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšená od 22. septembra 2017 o 7,10 eur na sumu 298,30 eur mesačne. Následne bola suma invalidného dôchodku za každý rok zvyšovaná, naposledy od 01. januára 2019 na sumu 313,50 eur mesačne. Podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola suma invalidného dôchodku vypočítaná z priemerného mesačného zárobku určeného z rozhodného obdobia za roky 2014, 2012, 2013, 2009, 2011 vo výške

330,82 eur. Po jeho úprave v súlade s § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. predstavuje sumu 134,89 eur. Invalidný dôchodok bol vymeraný z III. pracovnej kategórie pri započítaní doby zamestnania rozhodnej na určenie sumy dôchodku 42 rokov (po odpočítaní doby pred 18. rokom veku), aplikujúc ustanovenie § 30 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. Invalidný dôchodok je 67 % priemerného mesačného zárobku po úprave v zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb., t. j. 90,40 eur mesačne. V súlade so zákonom č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. bol invalidný dôchodok zvýšený o 112,1 % mesačnej sumy dôchodku, a o sumu 42,16 eur, spolu na sumu 233,90 eur mesačne. Súčasne bol dôchodok zvýšený podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o 6 %, t. j. o 14,10 eur na sumu 248,- eur mesačne. Napokon bola suma invalidného dôchodku zvýšená o 7,10 eur na sumu 255,10 eur mesačne podľa § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. e/ zákona č. 461/2003 Z.z. Žalovaná pre výpočet sumy invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. porovnávala aj priemerný mesačný zárobok, z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok v roku 1992, ktorý neobmedzený predstavuje sumu 3.347,-Sk, t. j. 111,10 eur, čo je nižšia suma ako priemerný mesačný zárobok z rozhodného obdobia ku dňu vzniku novej invalidity k 22. septembru 2017. Tým, že došlo k zmene v posudkovom závere posudkového lekára sociálneho poistenia a bola zvýšená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne od 22. septembra 2017, bolo potrebné pri výpočte sumy invalidného dôchodku túto skutočnosť zohľadniť. Významná je, vzhľadom na pravidlá uplatňované pri výpočte sumy invalidného dôchodku len pre zvýšenie invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., čo v konečnom dôsledku spôsobilo, že podľa zákona č. 461/2003 Z.z. je suma invalidného dôchodku ku dňu vzniku novej invalidity vo výške 298,30 eur mesačne, čo je viac ako suma invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. k tomuto istému dátumu (255,10 eur). Keďže žalobkyni môže patriť len jeden invalidný dôchodok, a to ten, ktorý je vo vyššej sume, rozhodnutie žalovanej krajský súd vyhodnotil ako správne vydané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom zabezpečení / poistení.

5. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

6. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietala, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

9. Vyjadrila nesúhlas s konštatovaním krajského súdu, že nárok na invalidný dôchodok mal žalobkyni vzniknúť dňa 27. januára 2015, nakoľko invalidita jej vznikla už dňa 02. novembra 1992; tento nesprávny záver spôsobil, že bola nesprávne vypočítaná výška invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb., keďže bolo nesprávne určené rozhodné obdobie. V tejto súvislosti ďalej namietala, že nakoľko jej invalidita vznikla 02. novembra 1992, nie je možné, aby ako rozhodné obdobie boli uvádzané roky 2014, 2013, 2012, 2011 a 2009, pretože rozhodným obdobím musia byť roky pred dátumom 02. november 1992. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/89/2013 podľa ktorého cit.: „Priemerný osobný mzdový bod nie je možné určiť z iných rokov ako z tých, z ktorých sa vychádzalo pri výpočte sumy invalidného dôchodku.“ S odkazom na § 12 ods. 1 a ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. a § 63 ods. 1,6 a § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. uviedla, že pri porovnávanom výpočte výšky invalidných dôchodkov podľa zákona č. 100/1988 Zb. a zákona č. 461/2003 Z.z. nie je možné počítat výšku invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. tak, že rozhodným obdobím budú roky 2014, 2013, 2012, 2011 a 2009, ktoré nasledovali až po vzniku „prvej“ invalidity (t.j. 02. novembra 1992). Pri vzniku invalidity v roku 1992 bola určená výška invalidného dôchodku podľa príjmu z rokov, ktoré predchádzali vzniku invalidity v roku 1992. Tento záver je logickejší aj v tom, že príjem, ktorý žalobkyňa dosahovala v čase, keď ešte nemala zdravotné problémy, bol vyšší, keďže bola zamestnaná na plný úväzok. Následne po vzniku zdravotných problémov, popri poberaní invalidného dôchodku pracovala na skrátený úväzok. Z toho plynie záver, že príjmy spred roka

1992, ktoré boli rozhodné pre určenie výšky „prvého“ invalidného dôchodku sú vyššie ako príjmy, ktoré dosahovala po vzniku zdravotných problémov, t.j. po vzniku invalidity v roku 1992. Poukázala tiež na 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého výška invalidného dôchodku, ktorá bola určená za podmienok ustanovenými predpismi účinnými do 31. decembra 2003 ostáva nezmenená. Inak povedané, keď už raz bol určený vznik invalidity v roku 1992, pri porovnávacom výpočte nie je možné brať ako rozhodujúce obdobie roky nasledujúce po vzniku invalidity v roku 1992.

10. Ako nesprávny tiež považovala záver krajského súdu, že žalovaná pre výpočet sumy invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. porovnávala aj priemerný mesačný zárobok, z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok v roku 1992, ktorý neobmedzený predstavuje sumu 3.347,-Sk, t. j. 111,10 eur, čo je nižšia suma ako priemerný mesačný zárobok z rozhodného obdobia ku dňu vzniku novej invalidity k 22. septembru 2017. Uviedla, že výška priemerného mesačného zárobku (111,10 eur), z ktorého bol následne vypočítaný invalidný dôchodok nebola následne upravená, respektíve valorizovaná / navýšená, nakoľko k navyšovaniu invalidného dôchodku dochádzalo každý rok o určité percento, napríklad podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z., podľa zákona č. 222/2003 Z.z.

11. Čiastočne sa stotožnila so záverom krajského súdu, že zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť malo vplyv len na zvýšenie invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., a teda že podľa zákona č. 461/2003 Z.z. je suma invalidného dôchodku ku dňu vzniku novej invalidity vo výške 298,30 eur mesačne, čo je viac ako suma invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorá predstavovala sumu 255,10 eur. Dodala však, že nie je možné jednoznačne tvrdiť, že výška invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola nižšia, než podľa zákona č. 461/2003 Z.z., keďže jej výpočet nebol správny a pôsobil zmätočne. Nie je jasné, ako ho Sociálna poisťovňa vypočítala, pretože pri invalidite z roku 1992 nevychádzala z jej príjmov, ktoré predchádzali vzniku invalidity, nie je zrejmé, ako sumu 330,82 eur upravila podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. na sumu 134,89 eur, pri zvyšovaní výšky invalidného dôchodku (každoročne) použila ustanovenia len niektorých zákonov, ako napríklad zákona č. 306/2002 Z.z. a zákona č. 222/2003 Z.z. a neprihliadala na to, že k zvyšovaniu sumy invalidného dôchodku dochádzalo každý rok.

12. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie.

### III.

13. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním zo 16. septembra 2019 s tým, že krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, na základe ktorého nálezite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Uviedla, že posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, ktoré sú v tomto prípade zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Nárok na invalidný dôchodok bol posúdený podľa zákona č. 100/1988 Zb. a aj podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a bolo preukázané, že suma invalidného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. je vyššia ako suma invalidného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. K dátumu invalidity v roku 1992 žalovaná uviedla, že žalobkyňa bola v roku 1992 uznaná invalidnou, v roku 1994 došlo k zmene stupňa invalidity na čiastočnú z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu, od 25. novembra 1994 bola uznaná za čiastočne invalidnú a následne bol invalidný dôchodok od 08. februára 1995 odňatý. Rozhodnutím z 09. marca 1995 bol žalobkyňi priznaný čiastočný invalidný dôchodok.

14. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

### IV.

15. Vyjadrenie žalovanej bolo žalobkyni doručené dňa 26. septembra 2019 na vedomie.

V.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

22. Podľa § 134 ods. 2 písm. d/ SSP, správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c/, ak je žalobcom fyzická osoba.

23. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 13. februára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zmenil prvostupňové správne rozhodnutie z 18. augusta 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X tak, že:

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. sa žalobkyni od 22. septembra 2017 priznáva invalidný dôchodok v sume 255,10 eur mesačne.

V uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003.

Podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82, §293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. sa žalobkyni od 22. septembra 2017 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 298,30 eur mesačne.

Podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. patrí invalidný dôchodok v sume 298,30 eur mesačne podľa zákona účinného od 01. januára 2004 a súčasne zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 v sume 255,10 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov sa od 01. januára 2018 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 305,50 eur mesačne.

Podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. sa od 01. januára 2019 zvyšuje suma invalidného dôchodku na 313,50 eur mesačne.

24. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že rozhodnutím z 18. augusta 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X

prvostupňový správny orgán podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol žiadosť žalobkyne o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia z 11. augusta 2017 je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobkyne i naďalej určená na 60 %.

25. Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006, invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006, trvanie invalidity na nárok na invalidný dôchodok uvedený v odseku 1 Sociálna poisťovňa preskúma podľa tohto zákona pri kontrolnej lekárskej prehliadke určenej pred 1. januárom 2004 s lehotou jej uskutočnenia po 31. decembri 2003. Trvanie invalidity podľa tohto zákona Sociálna poisťovňa preskúmava aj vtedy, ak poberateľovi invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 pri kontrolnej lekárskej prehliadke konanej pred 1. januárom 2004 nebola určená lehota jej ďalšieho uskutočnenia po 31. decembri 2003. Po preskúmaní trvania invalidity sa nárok na výplatu invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, ktoré sa od 1. januára 2004 podľa odseku 1 považujú za invalidný dôchodok, posudzuje podľa predpisu účinného od 1. januára 2004.

27. S účinnosťou od 01. októbra 2006 bol zákonom č. 529/2006 Z.z. do zákona č. 461/2003 Z.z. vložený § 263a, a to na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 07. júna 2006, sp. zn. PL. ÚS. 25/05, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 460/2006 a nadobudol účinnosť 19. júla 2006. Ústavný súd Slovenskej republiky týmto nálezom vyslovil nesúlad ustanovenia § 263 ods. 2 a ods. 4 až 7 zákona č. 461/2003 Z.z. s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

28. Podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z., poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne

a/ o nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok a o nároku na jeho výplatu podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 bol odňatý invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, a to od zániku nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006,

b/ o sume invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 sa vypláca invalidný dôchodok v sume určenej podľa zákona účinného od 1. januára 2004 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, a to od zmeny sumy invalidného dôchodku z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, alebo

c/ o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

29. Podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z., ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

30. Podľa § 29 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., občan má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidným, bol zamestnaný po dobu potrebnú pre nárok na tento dôchodok a v čase vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok.

31. Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., občan je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie.

32. Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb., doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o občana vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

33. Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o občana vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

34. Podľa § 30 ods. 2 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb., ak bol občan pred dňom vzniku nároku na invalidný dôchodok zamestnaný najmenej 25 rokov alebo po dobu, ktorá s pripočítanou dobou dosahuje najmenej 25 rokov, tvorí základná výmera invalidného dôchodku 50 % priemerného mesačného zárobku.

35. K základnej výmere sa pripočítajú občanom uvedeným v odseku 2 písm. a/ a b/ od 21. roku zamestnania a ostatným občanom od 26. roku zamestnania za každý rok zamestnania v III. pracovnej kategórii 1 % a pripočítanej doby 1 % s tým, že pre zvýšenie podľa odseku 3 sa hodnotí iba doba zamestnania po dosiahnutí veku 18 rokov (§ 30 ods. 3 a 4 zákona č. 100/1988 Zb.).

36. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období; ak prichádza do úvahy viac rozhodných období, je priemerným mesačným zárobkom mesačný priemer hrubých zárobkov z toho rozhodného obdobia, v ktorom je tento priemer najvyšší.

37. Podľa § 12 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok.

38. Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb., päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov sa zisťuje porovnaním hrubých zárobkov za jednotlivé celé kalendárne roky.

39. Podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb., ak priemerný mesačný zárobok vypočítaný podľa odsekov 1 až 5 prevyšuje sumu 2 500 Sk, počíta sa suma 2 500 Sk v plnej výške, zo sumy nad 2 500 Sk do 6 000 Sk jedna tretina a zo sumy nad 6 000 Sk do 10 000 Sk jedna desatina; na sumu nad 10 000 Sk sa neprihliada.

40. Dňa 01. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z.

41. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplnila podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

42. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

43. Podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z.z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

44. Podľa § 72 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

45. Podľa § 73 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

46. Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

47. Podľa § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

48. Podľa § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

49. Podľa § 209 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

50. Podľa § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

51. Podľa § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

52. Najvyšší súd z obsahu súdneho, ako aj pripojeného dávkového spisu mal preukázané, že - žalobkyni bol rozhodnutím z 09. novembra 1992, číslo XX XX XX (v znení rozhodnutia zo 04. decembra 1992) podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný invalidný dôchodok od 02. novembra

1992,

- na základe posudku príslušnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia rozhodnutím z 02. januára 1995 bol od 08. februára 1995 žalobkyni odňatý invalidný dôchodok a súčasne rozhodnutím z 09. marca 1995 priznaný od 08. februára 1995 čiastočný invalidný dôchodok,
- následne v rokoch 1996, 1998 a 2002 boli realizované kontrolné lekárske prehliadky so záverom, že žalobkyňa je i naďalej čiastočne invalidná,
- na základe kontrolnej lekárskej prehliadky uskutočnenej dňa 27. apríla 2006 (teda za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z.) bolo zo strany príslušného posudkového lekára konštatované, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; konkrétne miera poklesu u žalobkyni bola stanovená na 60 %,
- následne v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 07. júna 2006, sp. zn. PL. ÚS. 25/05, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 460/2006 (pozri bod 27 tohto rozsudku) bol posúdený zdravotný stav žalobkyne na účely čiastočnej invalidity na základe kontrolnej lekárskej prehliadky dňa 05. decembra 2008 so záverom, že táto je i naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok (kontrolná lekárska prehliadka bola stanovená na mesiac december 2011),
- žalovaná v tomto zmysle dňa 02. februára 2009 v súlade s § 263a ods. 1 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že žalobkyni i naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok a nárok na jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. vrátane zvýšenia podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z.,
- v predpísanom mesiaci december 2011 sa uskutočnilo ďalšie posúdenie zdravotného stavu žalobkyne so záverom, že táto je i naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok (ďalšia kontrolná lekárska prehliadka bola stanovená na mesiac január 2015),
- v predpísanom mesiaci január 2015 (konkrétne 27. januára 2015) sa uskutočnilo ďalšie posúdenie zdravotného stavu žalobkyne so záverom, že táto je i naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok a zároveň na základe žiadosti samotnej žalobkyne bol posúdený jej zdravotný stav aj v režime zákona č. 461/2003 Z.z. so záverom, že žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; konkrétne miera poklesu u žalobkyni bola stanovená na 60 %; dátum vzniku invalidity podľa zákona č. 461/2003 Z.z. bol stanovený k 27. januáru 2015 s tým, že čiastočná invalidita k 27. januáru 2015 trvá (ďalšia kontrolná lekárska prehliadka bola vyhodnotená ako nepotrebná),
- na podklade lekárskej správy žalovaná rozhodnutím zo 14. júla 2015 žalobkyni podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. od 27. januára 2015 priznala invalidný dôchodok v sume 167,20 eur mesačne a súčasne ďalším rozhodnutím zo 14. júla 2015 rozhodla o zániku nároku na invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorého suma bola nižšia (162,20 eur mesačne),
- Krajský súd v Banskej Bystrici následne rozsudkom z 31. mája 2017, č.k. 26Sd/365/2015-46 potvrdil rozhodnutie zo 14. júla 2015 o priznaní invalidného dôchodku,
- následne v roku 2017 žalobkyňa požiadala o zvýšenie invalidného dôchodku s tým, že aj na podklade lekárskeho posudku posudkového lekára z 11. augusta 2017 bola táto žiadosť rozhodnutím z 18. augusta 2017 zamietnutá  
[príslušný posudkový lekár stanovil u žalobkyne mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 %],
- na odvolanie žalobkyne žalovaná na podklade lekárskeho posudku prijatého posudkovým lekárom žalovanej z 09. novembra 2017 (v znení jeho následnej opravy / doplnenia z 30. januára 2018) pristúpila rozhodnutím z 30. novembra 2017 ku zmene prvostupňového správneho rozhodnutia z 18. augusta 2017 a zvýšila žalobkyni postupom podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. invalidný dôchodok od 22. septembra 2017 na sumu 298,30 eur mesačne a od 01. januára 2018 zvýšeného na sumu 305,30 eur mesačne

[zvýšenie sumy invalidného dôchodku spočívalo vo zvýšení percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne z pôvodne stanovených 60 % na 75 % od 22. septembra 2017 podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.; súčasne k tomuto dňu došlo aj v režime zákona č. 100/1988 Zb. ku zmene čiastočnej invalidity podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. na invaliditu podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., keď žalobkyňa pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopná vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie],

- žalobkyňa napadla predmetné rozhodnutie z 30. novembra 2017 správnu žalobou, pričom po podaní žaloby žalovaná vydala dňa 09. apríla 2018 ďalšie rozhodnutie (taktiež napadnuté správnu žalobou), v ktorom žalovaná (na rozdiel od rozhodnutia z 30. novembra 2017) už vykonala porovnávací výpočet invalidného dôchodku tak podľa zákona č. 461/2003 Z.z., ako aj podľa § 100/1988 Zb.,

- Krajský súd v Banskej Bystrici konajúci o oboch správnych žalobách uznesením z 11. septembra 2018, č.k. 24Sa/2/2018-54 spojil obe veci (súdny prieskum rozhodnutia z 30. novembra 2017, ako aj rozhodnutia z 09. apríla 2018) na spoločné konanie,

- Krajský súd v Banskej Bystrici následne rozsudkom z 31. októbra 2018, č.k. 24Sa/2/2018-66 zrušil obe správnymi žalobami napadnuté rozhodnutia a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie

[rozhodnutie z 30. novembra 2017 zrušil z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (nevykonanie porovnávacieho výpočtu invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., ako aj zákona č. 100/1988 Zb.) a rozhodnutie z 09. apríla 2018 pre nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov, ako aj podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej],

- žalovaná po vrátení veci vydala tu preskúmané rozhodnutie z 13. februára 2019.

53. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy, povinnosťou správneho orgánu je rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôvodov, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní a zodpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, alebo povinnosti, ktorý bol predmetom správneho konania.

54. Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov (týka sa aj rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy) sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov, ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu, ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností neboli zhodnotené. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

55. V predmetnej veci nebolo sporným posudkovými lekármi určené rozhodujúce zdravotné postihnutie; rovnako nebola sporná ani stanovená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75 % podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a rovnako tiež nebola sporná zmena čiastočnej invalidity podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. na invaliditu podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. od 22. septembra 2017. Žalobkyňa v priebehu tak konania dávkového, ako aj konania pred správny súdom v prvom rade namietala nesprávny výpočet výšky invalidného dôchodku v režime predchádzajúcej právnej úpravy, t.j. zákona č. 100/1988 Zb. z dôvodu, že pri výpočte bolo chybné určené rozhodné obdobie.

56. Najvyšší súd pre objasnenie veci na úvod poukazuje na to, že žalobkyni bol pôvodne rozhodnutím z 09. novembra 1992 (v znení rozhodnutia zo 04. decembra 1992) priznaný od 02. novembra 1992 invalidný dôchodok v sume 2.722,-Kčs (včítane výchovného), a to na podklade záverov plynúcich z posúdenia invalidity žalobkyne z 29. októbra 1992. Invalidný dôchodok bol vymeraný z III. pracovnej kategórie a vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1991, 1990, 1989, 1988 a 1987 v súlade s § 12 ods. 1 v spojení s § 29 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb. Následne na základe posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia z 25. novembra 1994 bol žalobkyni počnúc 08. februárom 1995 odňatý invalidný dôchodok a súčasne rozhodnutím z 09. marca 1995 od 08. februára 1995 priznaný čiastočný invalidný dôchodok v sume 1.344,-Kčs. Čiastočný invalidný dôchodok bol vymeraný z III. pracovnej kategórie a vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1991, 1990, 1989, 1988 a 1987. Následne v rokoch 1996, 1998 a 2002 boli realizované kontrolné lekárske prehliadky so záverom, že žalobkyňa je i naďalej čiastočne invalidná. Dňom 01. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z.z., ktorý priniesol zásadné zmeny vedúce k zavedeniu nového rozsahu sociálneho poistenia, došlo k transformácii systému dôchodkového zabezpečenia na systém dôchodkového poistenia ako I. piliera dôchodkového systému založeného na priebežnom financovaní, čo sa samozrejme odzrkadlilo aj v zásadných zmenách pri výpočte nemocenského poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, ako aj dôchodkového poistenia, kam patrí aj invalidný dôchodok. V tomto smere najvyšší súd ďalej uvádza, že vzájomný vzťah medzi „novou“ právnou úpravou (tu založenou zákonom č. 461/2003 Z.z.) a „starou“ právnou úpravou (tu zákon č. 100/988 Zb.) vyjadrujú prechodné ustanovenia, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou takmer každej právnej úpravy. Ich funkcia spočíva v zabezpečení plynulého prechodu z dosiaľ platného a účinného režimu právnej úpravy spoločenských vzťahov do ich nového právneho režimu s tým, že sa má nimi eliminovať právne vákuum navodzujúce právnu neistotu a majú sa jasne určiť pravidlá aplikácie starej, respektíve aj novej právnej úpravy na už v minulosti vzniknuté právne vzťahy (pozri napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 07. júna 2006, sp. zn. PL. ÚS. 25/05). Takýmto ustanovením v kontexte zákona č. 461/2003 Z.z. je ustanovenie § 263 ods. 1 vyjadrujúce transformáciu invalidných dôchodkov a čiastočných invalidných dôchodkov priznaných za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (podľa zákona č. 100/1988 Zb.) na invalidné dôchodky podľa zákona č. 461/2003 Z.z. za súčasného zachovania podmienok ich vyplácania a tiež sumy, ktorá sa vypláca. V zmysle ustanovenia § 263 ods. 1 v spojení s ustanovením § 263a zákona č. 461/2003 Z.z. [prijatým ako reakcia na vyslovenú neústavnosť § 263 ods. 2, 4 až 7 zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky (PL. ÚS. 25/05)] bola žalobkyňa dňa 05. decembra 2008 predvolaná pred posudkového lekára za účelom posúdenia zdravotného stavu na účely čiastočnej invalidity so záverom, že žalobkyňa je i naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok. Z tohto dôvodu jej bol vyplácaný i naďalej čiastočný invalidný dôchodok v súlade so zákonom č. 100/1988 Zb. vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 01. januára 2004, t.j. zákona č. 461/2003 Z.z. O tejto skutočnosti bola žalobkyňa upovedomená rozhodnutím z 02. februára 2009. Zásadná zmena v pohľade na čiastočný invalidný dôchodok žalobkyne nastala v roku 2015, kedy žalobkyňa pred posudkovým lekárom v rámci kontrolnej lekárskej prehliadky konanej dňa 27. januára 2015 požiadala o posúdenie zdravotného stavu aj v režime zákona č. 461/2003 Z.z. Za tohto stavu potom posudkový lekár vykonal posúdenie zdravotného stavu žalobkyne podľa oboch zákonov s tým záverom, že žalobkyňa je podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. naďalej čiastočne invalidná a podľa zákona č. 461/2003 Z.z. jej bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zároveň uzavrel, že

čiasťočná invalidita podľa zákona č. 100/1988 Zb. ku dňu 27. januára 2015 trvá a invalidita podľa zákona č. 461/2003 Z.z. vznikla k 27. januáru 2015. Najvyšší súd zároveň uvádza, že nakoľko bola invalidita žalobkyne posudzovaná podľa oboch právnych predpisov, žalovaná správne pristúpila k porovnaniu výšky čiastočného invalidného dôchodku s výškou invalidného dôchodku vypočítaného podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a pokiaľ po realizovanom prepočte výška invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. bola vyššia ako výška čiastočného invalidného dôchodku, žalovaná správne rozhodla o zániku nároku na invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. V tejto súvislosti súd odkazuje na rozhodnutia zo 14. júla 2015.

57. Ďalší zásadný moment relevantný pre žalobkyňu z pohľadu stanovenia výšky invalidného dôchodku predstavoval rok 2017, v ktorom si žalobkyňa požiadala o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, žiadosti bolo v konečnom dôsledku vyhovené, keď miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola zvýšená počnúc 22. septembrom 2017 z pôvodných 60 % na 75 %; rovnako k tomuto dňu sa stala žalobkyňa invalidnou podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. Za tohto stavu bolo potom nutné pristúpiť k vykonaniu porovnávacieho výpočtu výšky invalidného dôchodku tak podľa zákona č. 461/2003 Z.z., ako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb.

58. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj rozhodnutia žalovanej a konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, zistil, že žalovaný správny orgán svoje rozhodnutie (čo do realizovaného výpočtu invalidného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb.) založil na dôvodoch, ktoré riadne a zvlášť pre žalobkyňu dostatočným spôsobom bližšie nezdôvodnil.

59. Žalovaná v tomto smere pochybila už v časti výpočtu upraveného priemerného mesačného zárobku, keď vypočítanú výšku odôvodnila iba citáciou právnej úpravy § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. bez bližšieho zdôvodnenia svojho postupu, t.j. ako k uvedenej sume 134,89 eur aj reálne a pre žalobkyňu zrozumiteľným spôsobom dospela.

60. Rovnako žalovaná postupovala aj v prípade valorizácie sumy invalidného dôchodku, keď sumu 90,40 eur zvýšila s odkazom na zákon č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. o 112,1 % mesačnej sumy dôchodku, t.j. o sumu 42,16 eur na 233,90 eur a súčasne podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o 6 %, t.j. 14,10 eur na sumu 248,00 eur mesačne a následne podľa § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. e/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sumu 7,10 eur na sumu 255,10 eur mesačne. Z tohto výpočtu nie je zrejmé, na základe akých skutočností, žalovaná pristúpila k zvýšeniu invalidného dôchodku výlučne za rok 2002 (zákon č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. upravuje zvýšenie dôchodkov v roku 2002 a úpravu dôchodkov priznaných v roku 2003), ďalej za rok 2003 (zákon č. 222/2003 Z.z. upravuje zvýšenie dôchodkov v roku 2003) a následne až za rok 2017 (keďže § 293dq v spojení s § 293dr upravuje pevnú sumu zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2017).

61. Za tohto stavu je potom plne legitímne a dôvodné zo strany účastníka konania, o ktorého sociálnu dávku sa jedná, očakávať, na základe akých skutočností, dospel príslušný správny orgán k výpočtu sumy konkrétnej dôchodkovej dávky. O to viac uvedené platí v prípade, keď sociálna dávka, o ktorej sa rozhoduje, môže predstavovať jediný zdroj príjmu tohto účastníka. Je teda povinnosťou správneho orgánu pri výpočte dôchodkovej dávky zohľadniť všetky na vec sa vzťahujúce skutočnosti a konečnú výšku sumy riadne zdôvodniť vrátane postupu, ktorý jej určeniu predchádzal.

62. Zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 209 vymedzuje obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia. Dôležitou súčasťou rozhodnutia je odôvodnenie, ktoré nadväzuje na výrokovú časť rozhodnutia. Menovaný zákon zakotvuje povinnosť uviesť v odôvodnení rozhodnutia všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval. Správny orgán musí v odôvodnení opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy z ktorých vychádzal a ako sa vysporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom. Na základe vyhodnotenia dôkazov správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti považuje za nepochybne zistené a aký je právny význam týchto skutočností. V odôvodnení rozhodnutia

uvedie aj záver o tom, z akého dôvodu aplikoval na predmet konania predpisy citované vo výroku.

63. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd využijúc pritom (aj vzhľadom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania podľa § 5 ods. 7 SSP) zákonom danú možnosť zmeny rozhodnutia krajského súdu a rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej z 13. februára 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude povinnosťou žalovanej postupovať v zmysle vyššie uvedeného a svoje rozhodnutie v dotknutej časti, t.j. v časti týkajúcej sa výpočtu invalidného dôchodku v režime zákona č. 100/1988 Zb. riadne a náležite odôvodniť.

VI.

64. O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobkyni, ktorá v konaní dosiahla úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

65. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.